

Guía Docente				
Datos Identificativos				2015/16
Asignatura (*)	Patoloxía e Intervención Xeriátrica I		Código	653491006
Titulación	Mestrado Universitario en Xerontoloxía (Plan 2011)			
Descritores				
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos
Mestrado Oficial	2º cuatrimestre	Primeiro	Obrigatoria	6
Idioma	Castelán			
Modalidade docente	Presencial			
Prerrequisitos				
Departamento	Medicina			
Coordinación	Pérez Fontán, Miguel Millan Calenti, Jose Carlos	Correo electrónico	miguel.perez.fontan@udc.es jose.millan.calenti@udc.es	
Profesorado	Anton Aparicio, Luis M. Millan Calenti, Jose Carlos Pérez Fontán, Miguel	Correo electrónico	luis.anton.aparicio@udc.es jose.millan.calenti@udc.es miguel.perez.fontan@udc.es	
Web				
Descrición xeral	Que el alumno se familiarice con las principales patologías del aparato cardiovascular, sistema respiratorio y aparato digestivo; así como las forma de intervenir.			

Competencias / Resultados do título	
Código	Competencias / Resultados do título
A1	Saber valorar de xeito integral ás persoas maiores así como utilizar os resultados da valoración para intervir de acordo ao diagnóstico preestablecido.
A2	Saber diagnosticar a patoloxía máis prevalente nas persoas maiores así como establecer as pautas terapéuticas máis indicadas, tanto desde o punto de vista farmacolóxico como non farmacolóxico.
A3	Saber diagnosticar os problemas sociais e/o sociosanitarios que inciden na persoa maior e poñer en marcha as medidas axeitadas a fin de conseguir o maior estado de benestar para el e o seu entorno.
A4	Estar en condicións de dirixir calquera recurso xerontolóxico.
A5	Saber realizar procuras en bases de datos científicas, así como aplicar os resultados das mesmas na consecución de proxectos de investigación.
A6	Adquirir as competencias necesarias para aplicar o método científico no desenvolvemento de proxectos.
A7	Ter os coñecementos suficientes para incorporarse como investigador en actividades de I+D+i.
A8	Coñecer as diferentes convocatorias públicas e privadas para a consecución de financiamento e estar en condicións de elaborar un proxecto.
A9	Incorporarse como xestor de proxectos a entidades de I+D+i.
A10	Saber analizar os resultados obtidos na actividade profesional a fin de poder integralos en liñas de investigación e dentro delas, en proxectos do eido da Xerontoloxía e a Xeriatria.
A11	Saber difundir os resultados obtidos na actividade asistencial a través das diferentes fontes de información xerontolóxicas e xeriátricas.
B1	Estar en disposición de integrarse en equipos de Saúde, centros xerontolóxicos e entidades que prestan servizos dirixidos as persoas maiores.
B2	Estar en disposición de incorporarse como profesional aos equipos de valoración e intervención creados no marco da denominada ?Lei da dependencia?.
B3	Ter o coñecemento para denominarse especialista en Xerontoloxía Clínica de acordo á especialidade desenvolvida.
B4	Ter o coñecemento para denominarse especialista en Xerontoloxía Social de acordo á especialidade desenvolvida.
B5	Ser capaz de aplicar o método científico.
B6	Ser capaz de incorporarse a calquera equipo de I+D+i.
B7	Estar en disposición de realizar actividades asistenciais e investigadoras de xeito integral nos campos social, sanitario e sociosanitario.
C1	Expresarse correctamente, tanto de forma oral coma escrita, nas linguas oficiais da comunidade autónoma.
C2	Dominar a expresión e a comprensión de forma oral e escrita dun idioma estranxeiro.

C3	Utilizar as ferramentas básicas das tecnoloxías da información e as comunicacións (TIC) necesarias para o exercicio da súa profesión e para a aprendizaxe ao longo da súa vida.
C6	Valorar criticamente o coñecemento, a tecnoloxía e a información dispoñible para resolver os problemas cos que deben enfrontarse.
C7	Asumir como profesional e cidadán a importancia da aprendizaxe ao longo da vida.
C8	Valorar a importancia que ten a investigación, a innovación e o desenvolvemento tecnolóxico no avance socioeconómico e cultural da sociedade.

Resultados da aprendizaxe			
Resultados de aprendizaxe	Competencias / Resultados do título		
	Saber intervir desde un punto de vista integral ante los problemas de salud que presenta la persona mayor	AP1 AP2 AP3 AP4 AI1 AI2	BP1 BP2 BP3 BP4 BI1
Conocer las principales enfermedades del aparato cardiovascular que afectan a la persona mayor, así como las bases de la intervención.	AP1 AP2 AP3 AI1	BP1 BP2 BP3 BP4	CM1 CM2 CM6 CM7 CM8
Conocer las principales enfermedades del sistema nefrouinario y próstata que afectan a la persona mayor, así como las bases de la intervención.	AP1 AP2 AP3 AI1	BP1 BP2 BP3 BP4 BI1	CM1 CM2 CM6 CM7 CM8
Conocer las principales enfermedades del aparato digestivo, hígado y páncreas, que afectan a la persona mayor, así como las bases de la intervención.	AP1 AP2 AP3	BP1 BP2 BP3 BP4 BI1	CM1 CM2 CM6 CM7 CM8
Conocer los procesos oncológicos en el paciente anciano, así como las bases de la intervención	AP2 AP3 AP4 AI1 AI2 AI3 AI4 AI5 AM1 AM2	BP1 BP2 BP3 BP4 BI1 BI2 BM1	CM1 CM2 CM3 CM6 CM7

Conocer las principales enfermedades de la piel y sus anexos en el paciente anciano, así como las bases de la intervención	AP1 AP2 AP3 AP4 AI1 AI2 AI3 AI4 AI5 AM2	BP1 BP2 BP3 BP4 BI1 BI2 BM1	CM1 CM2 CM3 CM7 CM8
Aplicar los conocimientos adquiridos para investigar y tratar de encontrar soluciones a las hipótesis planteadas.	AP1 AP2 AP3 AP4 AI1 AI2 AI3 AI4 AI5 AM1 AM2	BP1 BP2 BP3 BP4 BI1 BI2 BM1	CM1 CM2 CM6 CM7 CM8

Contidos	
Temas	Subtemas
TEMA 1. Cardiología Geriátrica	1.1. Cambios morfo-funcionales en relación con el envejecimiento. 1.2. Factores de riesgo e hipertensión arterial. 1.3. Principales cardiopatías en el anciano. 1.4. Trastornos del ritmo cardiaco. 1.5. Cardiopatía isquémica. 1.6. Valvulopatías. 1.7. Insuficiencia cardíaca. 1.8 Enfermedades del pericardio. 1.9 Manejo del paciente anciano con trastornos cardiovasculares. 1.10. Bibliografía
TEMA 2. Angiología Geriátrica	2.1. Cambios morfo-funcionales en relación con el envejecimiento. 2.2. Arteriopatías 2.3. Enfermedad arterioesclerótica 2.4. Isquemia crónica e isquemia aguda 2.5. Venopatías 2.6. Linfopatías 2.7 Bibliografía

TEMA 3. Nefrología Geriátrica y Próstata	3.1. Cambios morfo-funcionales del aparato urinario en relación al envejecimiento. 3.2. Insuficiencia renal aguda y crónica. 3.3. Diálisis y trasplante en el anciano 3.4. Nefropatías intersticiales. 3.5. Síndrome nefrótico. 3.6. Glomerulopatías. 3.7. Enfermedades vasculares renales. 3.8. Tumores. 3.9. Litiasis renal. 3.10 Trastornos de próstata. 3.11 Infecciones urinarias 3.12. Incontinencia urinaria 3.13. Disfunción eréctil 3.14 Bibliografía
TEMA 4. Gastroenterología, Hígado y Páncreas	4.1. Cambios morfofuncionales en relación con el envejecimiento. 4.2. Boca y esófago. 4.3. Enfermedades del estómago y del duodeno. 4.4. Intestino delgado y colon. 4.5. Recto y ano. 4.6. 4.7. Insuficiencia hepática. 4.8. Cirrosis hepática. 4.9. Pancreatitis. 4.10. Tumores pancreáticos 4.11. Bibliografía
TEMA 5. Oncología Geriátrica	Epidemiología de los tumores en las personas mayores. 5.1. Diagnóstico e intervención terapéutica en los principales cánceres. 5.2. Cáncer de próstata. 5.3. Cáncer de pulmón. 5.4. Cáncer de colon y recto. 5.5. Cáncer de mama. 5.6. Otros tumores malignos. Diagnóstico y tratamiento. 5.7. Metástasis. 5.8. Bibliografía
TEMA 6. Dermatología Geriátrica	6.1. Cambios morfo-funcionales en relación con el envejecimiento. 6.2. Exploración y principios de terapéutica dermatológica. 6.3. Enfermedades de etiología conocida: Hongos, bacterias, microbacterias, virus, agentes externos y afecciones carenciales. 6.4. Hipersensibilidad: Urticaria y toxicodermias. 6.5. Eczemas y psoriasis. P 6.6. Procesos proliferativos y neoplásicos 6.7. Bibliografía

Planificación

Metodoloxías / probas	Competencias / Resultados	Horas lectivas (presenciais e virtuais)	Horas traballo autónomo	Horas totais
Sesión maxistral	A1 A2 A3 A10 A11 B2 B3 B7 C7	32	32	64

Proba de resposta múltiple	A1 A2 A3 A4 A5 A6 A7 A8 A9 A10 A11 B1 B2 B3 B4 B5 B6 B7 C1 C2 C3 C6 C7 C8	1.5	15	16.5
Recensión bilbiográfica	A5 A6 A7 A8 A9 A10 A11 B5 B7 C1 C2 C3 C6 C7 C8	2	20	22
Traballos tutelados	A5 A6 A7 A8 A9 A10 A11 B5 B6 B7 C1 C2 C3 C6 C7 C8	2	40	42
Atención personalizada		5.5	0	5.5
*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado				

Metodoloxías	
Metodoloxías	Descrición
Sesión maxistral	Presentacións orais dos profesores, de forma interactiva con os alumnos, acerca dos diferentes temas da asignatura
Proba de resposta múltiple	Consistirán en test de 40 preguntas, con catro respostas posibles, das cales unha sola será correcta
Recensión bilbiográfica	Análisis crítico sobre uno ou varios artigos científicos en inglés.
Traballos tutelados	De revisión bibliográfica acerca dun tema do programa da materia

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Traballos tutelados Recensión bilbiográfica	Marca das pautas que se han de seguir na realización dos traballos.

Avaliación			
Metodoloxías	Competencias / Resultados	Descrición	Cualificación
Traballos tutelados	A5 A6 A7 A8 A9 A10 A11 B5 B6 B7 C1 C2 C3 C6 C7 C8	De revisión bibliográfica	10
Sesión maxistral	A1 A2 A3 A10 A11 B2 B3 B7 C7	Por asistencia e participación en clase	5
Proba de resposta múltiple	A1 A2 A3 A4 A5 A6 A7 A8 A9 A10 A11 B1 B2 B3 B4 B5 B6 B7 C1 C2 C3 C6 C7 C8	Examen tipo test composto por cuarenta preguntas con catro respostas cada unha das cales unicamente unha será correcta. As preguntas mal contestadas restarán 0,33 puntos sobre as correctas, non restando as non contestadas. Para superar o exame o alumno deberá obter unha puntuación final do 65% do total unha vez restados os puntos das falladas. Ej: 30 ben, 4 mal e 6 non contestadas. La puntuación final será $30 - 4 \cdot 0,33 = 28,68$.	75
Recensión bilbiográfica	A5 A6 A7 A8 A9 A10 A11 B5 B7 C1 C2 C3 C6 C7 C8	Por entrega análise crítico artigos científicos	10

Observacións avaliación

Fontes de información

Bibliografía básica	- Millán Calenti JC (2011). Gerontología. Valoración e Intervención. Madrid. Ed. Médica Panamericana - Millán Caenti, JC (2006). Principios de geriatría y Gerontología. Madrid. Ed. Mc Graw Hill Interamericana

Bibliografía complementaria

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Materias que continúan o temario

Observacións

Lectura y comprensión inglés técnico

Para ayudar a conseguir un entorno inmediato sostenible y cumplir el objetivo estratégico 9 del I Plan de Sostenibilidad Medio-ambiental Green Campus FCS, los trabajos documentales que se realicen en esta materia:

- a.- Mayoritariamente se solicitarán en formato virtual y soporte informático.
- b.- De realizarse en papel:
  - No se utilizarán plásticos.
  - Se realizarán impresiones a doble cara.
  - Se empleará papel reciclado.
  - Se evitará la realización de borradores.

(*A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías